

A magyarországi szállodai és éttermi alkalmazottak szociális érdekeit védő szaklap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre --- 24 kor. | Negyedévre --- 6 kor.
Fél évre --- 12 kor. | Egy hónapra --- 2 kor.

Megjelenik
minden hó 1-én, 10-én és 20-án.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VII. kerület, Wesselenyi-utca 18. szám, félémelet,
ahová a kéziratok, levelek és pénzküldemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Az összes szaktársakhoz!

A szaktársak körében általános volt a panasz azelőtt, mikor még a szaklap közös volt a kávéházi alkalmazottakéval, hogy az nem a mi saját lapunk és nem is igen akarták támogatni. Ez most már megszűnt. Külön szaklapunk van, ami *csak* a miénk. A kifogások tehát érvénytelenek lettek és most az a kötelességük a szaktársaknak, hogy a szaklapot a lehető legszélesebb rétegben elterjesszék. Minden éttermi segédnek kötelessége, hogy ne csak saját maga legyen előfizetője és olvasója a «Szállodai és Éttermi Segédek Szaklapja»-nak, hanem arra is kell törekedni minden, a szakmában dolgozó szaktársnak, hogy lapunk érdekében *állandóan a legmesszebbmenő agitációt fejtse ki*. Még igen nagy azon szaktársak száma, akik nem előfizetői lapunknak és így természetesen *nem tagjai a szabad szervezetnek sem*.

Szaktársak! A kifogások megszűntek. Most már saját lapunk van. Mi megtettük kötelességünket az éttermi segédekkel szemben, külön lapot adunk ki, mely

havonta háromszor

jelenik meg, önök is tegyék meg azt, hogy agitáljanak a szaklap érdekében.

A szervező bizottság.

Vendéglősök országos kongresszusa.

(W.) Szeptember hó 20-án és 21-én folyt le Budapesten a Magyar vendéglősök országos szövetségének évi szokásos nagygyűlése. Ez a szokásos nagygyűlés most különösen érdekelt bennünket. A jövő év májusában ugyanis lejár köztünk és munkálatóink között fennálló kollektív szerződés és abban a hiszemben voltunk, hogy a vendéglősök nagygyűlése fog erre nézve valamelyes határozatot hozni. Határozatot ugyan nem hozott a kongresszus ebben az irányban, mert ez nem is volt a kongresszus napirendjén, de hangzottak el nyilatkozatok, melyek azt a meggyőződést keltik bennünk, hogy a vendéglősök nem hajlandók a kávéházatulajdonosokat és ezekhez hasonló kutyaszövetségi szervezkedést támogatni. Beszéltek ugyanis szervezkedésről a vendéglősök kongresszusán, de *ez a szervezkedés nem a munkásság ellen irányul*.

Bokros Károly mondotta igen helyesen azt, hogy a vendéglősöknek szervezkedniük kell, de nem a munkásság ellen, hanem azok ellen, akik a vendéglősiiparnak tényleg ellenségei, akik a vendéglősöket tényleg kizsárolják, kizsákmányolják a kartellek révén, ezek pedig azok az uszorosok, akiktől a vendéglősök az üzleteikhez szükséges anyagot szerzik be: sörgyáros, mézsáros, hentes, fűszeres, stb. Igen helyes volt ez a meghatározás és különö-

sen most tudjuk csak igazán helyeselhetni azt a kijelentést, mikor a munkálatócsoporotokat *minden* oldalról uszítják, hogy kutyaszövetségekké tömörüljenek és azután az egész működésük oda irányuljon, hogy a munkásságot letiporják.

A még mindig uralmon levő koalíciós kormánynak főtörekvése volt kezdettől fogva az, hogy a munkálatókat kutyaszövetséggé tömörítse. A kormány nem kimélt semmi-féle pénzáldozatot, hogy ezt a törekvését az egész vonalon érvényesítse. Milliókat áldozott erre a célra. Politikai vigécét: Sztérynyit állandóan küldözte az országba szerte-széjjel, aki bizony elég *«jó»* munkát végzett ezen a téren. Sikertült a koalíciós kormánynak a kutyaszövetségek megteremtése révén egyes munkásszervezeteket széjjel-ugrasztatni és ennek révén az illető szakmában olyan viszonyokat teremteni, mint amilyenek harminc esztendővel ezelőtt voltak, hogy tudniillik annyit fizetnek a munkásoknak bér gyanánt a munkálatók, amennyi nekik jól esik és úgy bánnak a letört munkásokkal, hogy azt jellemezni sem lehet.

Az uszító kormányhatalomnak beugrott munkálatók voltak olyan rövidlátók, hogy nem láttak át a koalíciós szítán. Politikai célokra volt szüksége a kormánynak a kutyaszövetségekre.

A jogaiért küzdő munkásságot csak *így* volt képes letörni a kormány. A kutyaszövetségekre beugrott munkálatók pedig örültek ennek. Nem volt annyi éleslátásuk, hogy a koalíciónak ezt a gyalázatos taktikáját megértsék. Mikor elvégezte a koalíció ezt a gyalázatos munkát a munkásszervezetekkel a munkálatók segítségével révén, akkor a polgárságra rontott. Ez új adótörvényt alkotott meg, amelynél azután kilátáztott a koalíciós lóláb. Az összes adóterheket levette az agrárius koalíció a nagybirtokosok vállairól és a városi polgárságra és a munkásságra háritotta ezeket. Egyben sikerült az *egyetlen komoly politikai* ellenfelét: a munkásságot meggyöngíteni, hogy azután a másik politikai ellenfelét: a városi polgárságot is legyűrje. Így kaparta ki a gesztenyét tudatlanul az agrárius koalíciónak a városi polgárság az által, hogy beugrott a koalíciónak és kutyaszövetségekre tömörülve, a munkásság soraiban sikerült részt űtnie.

Szinte jól esett hallanunk a vendéglősök kongresszusán elhangzott *józan* kijelentéseket a szervezkedés lényegére nézve. A mostani politikai viszonyok között a városi polgárság és a munkásság érdeke *közös*. A jogaiért küzdő munkásság az új Magyarországiért küzd, amelyben ipart és kereskedelmet fog teremteni a mai ipar- és kereskedelemellenes áramlattal szemben. Ebben a törekvésében pedig támogatni kell a munkásságot. Az a munkálató csoport pedig, aki beugrott a koalíciónak és kiéheztette a munkásságot, maga alatt vágta el a fát, mert megfeledkezett arról, hogy a

koalíció minden ipari és kereskedelmi fejlődésnek esküdt ellensége.

De fontos még a munkálatók szempontjából a béke az iparban azért is, mert ipari béke nélkül el sem képzelhető semmi-nemű fejlődés. És amikor a vendéglősök kongresszusán olyan kijelentések hallatszottak el, amelyek arra engednek következtetni, hogy ez a béke a lejáró kollektív szerződés után a *megújítás révén*, amely mind a két félnek érdeke — *meg*, csak örvendeni tudunk, mert látjuk, hogy munkálatóink átlátnak a szítán és nem ugranak be a kutyaszövetségek uszításának.

A Budapesti Pincéregylet helyiségének nagyobbitása.

Igen fontos ujtást léptet életbe november 1-én a Budapesti Pincéregylet választmánya. Az egyleti helyiséget ugyanis megnagyobbitja, még pedig olyanformán, hogy csaknem még egyszer olyan nagy helyiséget bérelt hozzá az egyleti helyiség mellett levő emeleti helyiségekből. Ezután a Wesselenyi-utca 18. számú ház félemeletét teljesen a Budapesti Pincéregylet fogja bírni. Ezzel az ujtással egyidejűleg teljesen megszűnnek majd a panaszok a tagtársak részéről az egyesület ellen. A választmány ugyanis gondoskodott arról, hogy minden szaktárs a legnagyobb kenyelmeben érezze magát akkor, ha az egyesületi helyiséget látogatja. A szaktársak részéről gyakran hangzottak fel panaszok olyan irányban, hogy a helyiség nincs kényelmesen és modernül berendezve. Ezzel az ujtással most minden megváltozik. Külön helyiséget fog kapni az elhelyező iroda is, ami azt fogja eredményezni, hogy ezután ezen a téren is sokkal célszerűbb munkát lehet majd végezni.

A három hónál több hátralékos tagok, akiknek nincsen ma joguk az egyesületi helyiséget látogatni, külön helyiséget kapnak. Ugyancsak külön helyiséget kapnak majd a borfiúk, valamint a segédszemélyzet is. Ezzel tehát minden irányban kilesznek az igények elégitve. Megszűnik tehát az ugynevezett «előkelőbb» szaktársak részéről is a nemtörődőmség az egyesület irányában.

Am ez a helyiségmagnagyobbitás újabb terheket ró az egyesületre, feltétlenül szükséges tehát, hogy a szaktársak valamennyien, kivétel nélkül a legnagyobb pontossággal fizessék egyesületi járulékaikat, mert a vezetőség csak így lesz képes teljesen megfelelni hivatásának.

Minden kényelem meglesz tehát. Gondoskodott a vezetőség, hogy még az ősz folyamán megkezdődjének a kabareesték. Ezenkívül tudományos előadások tartásáról is gondoskodva van. Az új helyiség tehát teljesen alkalmas lesz arra, hogy a szolidaritást állandóan ébrentartsa és ápolj-

a szaktársak körében. A szaktársaknak már most az a kötelességük, hogy az egyesületet látogassák és a tagsági járulékaikat *pontosan befizessék az egyesület pénztárába.*

A tanoncnevelésről.

Lapunk egyik mult számában a tanoncnevelésre vonatkozólag közölt cikkünk általános érdeklődést keltezt a szaktársaink körében.

Ennek a kérdésnek a mikénti megoldása körül napokig folyt a vita a szaktársaink körében. Abban valamennyien megegyeznek, hogy a mai állapot tarthatatlan, hogy ezen változtatni kell.

Ami a nevelést illeti, a testi fenyték kiküszöbölését általában helyesléssel fogadják az éttermi segédek nagy többsége az ismerettség okok alapján.

Többen a szaktársak közül levélben kerestek meg bennünket, hogy elmondják véleményüket a tanoncnevelésre vonatkozólag. Lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy mindegyikkel külön-külön foglalkozzunk. Azonban az érdekes tartalmánál fogva ezek egyikét közreadjuk, hogy a szaktársak ne csak a hivatalos véleményt, hanem a szakértői agyban fogamzott gondolatokat is megismerhessék — a szaklap útján. A beküldött vélemény a tanoncnevelésről egyébként kivonatolva így hangzik:

A pincértanonc nevelése.

Minden oldalról panaszok hallatszanak, hogy a pincértanoncokat ok nélkül bántalmazzák. Habár a panasz jogosult, azonban érthetővé lesz, ha figyelembe vesszük, hogy a tanonc szofogadatlán, rakoncátlan és oly magaviseletet tanusít éthordókkal szemben, hogy az tényleg sokszor megfelelkezik önmagáról, a modern haladás tanairól és megüti a tanoncot dacára annak, hogy mi szervezett éttermi segédek jól tudjuk, hogy nem helyes dolog a fiuk bántalmazása a munkaszemély szemponjtájából sem. És éppen ezért hozzá kell fogni, hogy az ily állapotokat az egész vonalon egyszer és mindenkorra megszüntessük.

Ha vizsgáljuk eme jelenség okát, reájövünk, hogy elsősorban az ipartársulat az oka ennek a rendszernek, mert nem törődik tanoncai nevelésével és szerződésével. Nem kapnak belkását, nincsenek rendszeres ruházva. Nincs rendszeres szakiskolájuk, ahol elsajátíthatják a szakismereteken kívül azokat a tudnivalókat is, amelyek szükségesek ahhoz, hogy helyet foglalhasson az öntudatos éttermi munkások sorában.

Ezek a szakiskolák nem felelnek meg ennek a hivatásnak közelről sem: mert az ipartestületi szakiskolában *maradi* szemellenel nevelik őket, *bizantinizmusra* a tanonccokat.

Tanitanak történelmet: *meghamisítva*. Tanitanak vallást: a bigottságra nevelve őket.

Ezek után nincs más mód a jövő generáció tisztességes, műveltelemmé való nevelésére, mint a tanoncnevelést saját kezünkbe venni.

Szerintem a tanoncnevelést nem lehet egyedül az üzletben elvégezni, hanem arról gondoskodni kell a B. P. E. vezetőségének és titkárságának is, habár fáradságba kerüljön is.

Közös erővel kell kiragadnunk a posványba züllésből tanoncainkat. Rá kell mutatni komolysággal és bizonyítással, hogy mily káros hatással van a fiatal növésben levő tanoncra az alkohol, a cigaretták, az éjjeli dorbézolás és kártyázás.

Károsan hat a fejletlen agyra, melyet teljesen tönkretesz és roncsolt idegrendszerrel lép a tanonc az életbe.

Meg kell ragadnunk tehát minden lehetőséget, hogy a szerencsétlen proletártestvéreinket kiragadjuk a pusztulás torkából és megmentsük őket az életnek: a proletárság igaz ügyének. *Toll.*

A szervezett munkásoké a jövő! Tehát szervezzük az emberiséget!

SZEMLE.

Végre valahára! Hosszu betegségnek halál a vége — tartja a közmondás. Ezt a gyakorlati igazságot bizonyítja a koalíció sorsa is. Ez a politikai szörnyszülött első napjától fogva temérdek belső nyavalyában szenvedett. Becstelenségben fogantott, becstelenség volt az élete.

Három célja volt a koalíciónak: 1. Zsiros konkockhoz juttatni a «nemzeti küzdelem» falánk hőseit; ez nagyjában sikerült neki. 2. A reakciós törvények egész sorával előre biztosítani az agrárius osztályuralmat az általános választójog hatása ellen; ebben a tekintetben is nagy sikereket ért el. 3. Az általános választójogot teljesen meghamisítani; ezen a ponton kudarcot vallott és tulajdonképpen ebbe a vállalkozásába pusztult bele.

Az utolsó hónapokban már csak állandó döglődés volt az élete. A haladás hívei örömmel nézték ezt a dicstelen elmúltat. A tizezerholdasok még remélték, hogy életben lehet tartani, sőt hogy fuzióval meg lehet ifjítani. De hiába volt minden reménykedés, minden élesztési kísérlet, megszűnt létezni, hullá lett belőle.

A haladás ellenségei elpusztultak a politikai felszínről, amit minden modern ember csak örömmel vehet tudomásul. Mi, munkások, akik a haladás zászlóvivői vagyunk, a legnagyobb örömmel vesszük tudomásul ennek az erkölcsstelen szövetkezésnek a pusztulását és teljes erőnkkel rajta leszünk, hogy az általános, egyenlő és titkos választójog kiküzdése révén jobb viszonyokat teremtsünk ebben a szerencsétlen országban.

Kövári Jenő, az Orient-szálló volt «diszpincére», aki az elmúlt napok egyikén Fodor Pál elvtársunktól, a kávésszédek szervezetének elnökétől jól megérdemelt pofonkát kapott, a vendéglősök országos kongresszusa alkalmából egyik banketten felszólalt mint a pincérség «megbizotta és képviselője». Nem tudjuk, hogy ki bizta meg Kövári Jenő urat, hogy az éttermi pincérek nevében beszéljen, annyit azonban tudunk, hogy ez a minden lében kanál mindenhol szeret ugrálni és az «összpincérség nevében» beszélni. A Budapesti pincéregyletben 1600 éttermi segéd tömörül, ő ennek szerencsés nem tagja és csodák-csodája, mégis az összpincérség nevében mer kotyogni. Figyelmeztetjük Kövári Jenő urat, hogy ne ugráljon és ne sokat karatoljon, mert megismétlődhetik az, ami néhány héttel ezelőtt megtörtént vele az Orient-szállodában. Az ilyen ugráló és tüzesvérű legénykéket csak így lehet rendre tanítani.

A maga nemében páratlanul álló vérengzést rendeztek Boda rendőrlattai szeptember 27-én, hétfőn este a nagy tünemény alkalmából a főváros utcáin. Andrassy, a fekete gróf bandájának főnöke jól megvédte Budapest közrendjét és békéjét. Hétfőn este kozákhadak brutális csataüvöltése verte fel a főváros utcáit, letaposott és összevagdossott emberek vére festette pirosra a kövezetet. A pribékek szabadjukra voltak eresztve, betörték a kávéházba békés polgárok közé és ott vagdalkoztak, mint a megvesztett bestiak. Számtalan üzletnek a forgalma akadt fenn, néhány száz kispolgár szenvedett jelentékeny kárt. Mindezt azért, hogy az általános választójog hadserege ne vonulhasson végig néhány utcán és ne hívassa fel a lakosság figyelmét a választójog ellen elkövetett koalíciós csalásra. Ha Boda főkozák a békét és nyugalmat akarta volna, akkor nem tiltotta volna el a tüntetést. De *ő a választójog mellett való tüntetés elmaradását akarta, még a közbéke és közrend drán is.*

A jogaiért és kényeréért küzdő munkáságot irtalmatlanul lekasabolta a hatalom akkor, ha ki mer állani a porondra és oda meri kiáltani a hatalom szemébe, hogy tovább nem hajlandó várni. Azok, akik

szemtanui voltak ennek a *páratlanul álló rettenetes vérengzésnek*, szívükben és lelkükben a legnagyobb gyűlölettel és megvetéssel lesznek azok iránt, akik a mai rendszer fentartását még a munkásság lekasabolása árán is fenn akarják tartani. A munkásság pedig szívében és lelkében gyűlölettel, tudni fogja azt, hogy mi a kötelessége ezután. Kíméletlen, elszánt harc azok ellen, akik minden áron görccsen ragaszkodnak kiváltságaikhoz.

A tanítás hatása alatt. Bánovszky ur nemrégén vendéglőt nyitott a Reviczky-téren. Nyomban, ahogy kinyitotta kis putujka ajtaját, úgy mint mindenhol, nála is megjelent szervező bizottságunk, hogy B. urat felhívja a kollektív szerződés aláírására. B. ur kibújt a kollektív szerződés aláírása alól azzal, hogy ő nála semmiféle szerződésnek helye nincs, de meg értelme sem volna, mert ő szerződés nélkül is tudja, hogy mi a kötelessége. Kijelentette, hogy úgy mint a multban, ezúttal is a B. P. E.-ből fogja beszerezni pincéreit és a szerződés előírása szerint fogja őket fizetni és a szabad napot is minden héten meg fogja adni. Bánovszky urnak ezen uri kijelentése után távozott a szervező bizottság s várta az adott szó beváltását. Azonban azt tapasztaltuk, hogy Bánovszky ur neve sem végződik hiába y-nal, mert ő épp úgy füttyöl a saját szavára, mint a többi hasonszórú ur. Ezen meggyőződésünk után ismét felkerestük B. urat, de akkor már nem hivatkozott erkölcsre, sem pedig becsületre, hanem más formában tekerte ki az igazság nyakát. Mikor kérdeztük tőle, hogy mért alkalmaz szakavatlatlan munkásokat, mért termel olyan munkaerőt, amely már ugysis túltengésben van, erre azt felelte, hogy azért teszi ezt, mert neki ezt így mondták a vendéglős urak.

— Én a vendéglősöktől hallottam, hogy nekünk annál jobb, minél több háziszolgát, mindenest pincérnek nevelünk és munkakönyvvel látunk el.

Abban az időben, amikor B. ur ezeket mondotta, még majdnem elhiittük; hanem azóta lezajlott a vendéglőskongresszus. Ott éppen az ellenkezőjét tapasztaltuk annak a tanításnak, amit B. ur nekünk mesélt.

Hogy mért nem beszéltek a kongresszus előadói és szónokai úgy, mint ahogy azt B. ur tanulta, azt nem tudjuk, azonban sejtjük, hogy B. uram és hasonszórú társain kívül senki sem beszél úgy és hogy ő úgy beszél, ennek meg is van a magyarázata. Bánovszky, a híres ur, ezt a szakmát soha életében egy fél óráig sem tanulta. Azért, hogy ennek a tisztas iparnak ma bitorló tagja, egyszer sem fogták fölön tanítómesterei, mert ilyenek nem voltak.

Igy hát érthető B. ur meséje a háziszolgáról, a mindenesről és más egyéb azon gárdabeli emberekről, amelybe ő is tartozott s műveltségét nézve, ma is tartozik.

Azonban ne gondolja B. ur (?), hogy már az ügynek vége. Ennek még folytatása is lesz. Ha a vendéglőspártársulat nem sörpi ki az iparpociát, akkor majd mi söpörjük ki.

HIREK.

Kizárás. A Budapesti pincéregylet választmánya Blázy Vilmost kizárta az egyesület kötelékéből. A kizárásra az adott okot, hogy Blázy akkor, midőn Kecskeméten a dalárveseny alkalmából több szakértárral együtt ott dolgozott, Kecskemét városát meg akarta zsarolni és a Budapesti pincéregylet választmányáról azt állította Kecskemét város városbírája előtt, hogy az megbizhatatlan, mert ott a pénzti elcsikkasztják.

Angol, francia, olasz, orosz és német nyelvtanár az egyesület választmány útján azon felszólítást intézi a szaktársakhoz, hogy azok, akik a fenti nyelvek közül egyet vagy többet tanulni akarnak, jelentkezzenek a titkári irodában. A tanítás 35 órát vesz igénybe és egy nyelv megtanulása 12 koronába kerül. A tanítás az egyesület olvasótermében fog lefolyni 12—12 csoportban. Jelentkezzenek a szaktársak tömegesen. A tanítás most kedden kezdődik, délután 4 órakor.

Borfiuk sztrájkja. Szeptember hó 25-én, szombaton reggel, a Rezső Mihály-féle étterem hat borfiuja sztrájkba lépett. A sztrájk oka az volt, így mondták a fiuk, hogy a főnökne verte őket és a kosztal sem voltak megelégedve. A szervező bizottság álláspontja e kérdésben az, hogy *semmiképpen sem helyes elhárítani azt, hogy a borfiuk sztrájkba lépnek, mert ilyen sztrájkot fogosnak el nem ismerhet és a jövőre vonatkozólag kijelenti, hogy elítéli azt, hogy a borfiuk sztrájkba lépjenek. De viszont nem engedheti meg a szervező bizottság azt, hogy a fiukat veréssel neveljék. A fiuk nevelésének más módját kell alkalmazni. Az többet is fog használni az ügynek. Az éthordó szaktársakat pedig e helyen nyomatékosan felkérjük, hogy legalább ők tegyenek meg minden lehetőt, hogy a fiukat ne bántalmazzák. Gondoljanak arra, hogy ők is voltak valamikor tanoncok és bizony nekik sem esett jól, mikor verték őket.*

Felszólítjuk mindazon szaktársakat, akiknél még az egyesület könyvtárából könyvek vannak, hogy azokat *minél előbb* hozzák vissza, mert kénytelenek leszünk a könyveket birói uton behajtani.

A könyvtáros.

Nyilvános megrovás. A szállodai és éttermi alkalmazottak szervező bizottsága nyilvánosan megrovja *Farkas Vince* éttermi segédet, aki a Concordia I. számú éttermében egy pártünnepély alkalmával a vele dolgozó munkástársát tettleg inzultálta. — Ez a nyilatkozat a szervező bizottság határozata szerint a *Népszavában* és a szaklapban jelenik meg.

Figyelem, éttermi segédek! Minden hétfőn délután 4 órakor bizalmiférfiértekezletet tartunk. Jelenjen meg minden bizalmiférfi!

Minden kedden délután 4 órakor választmányi ülés tartatik. Teljes számú megjeleneést kér az elnökség.

Minden szerdán délután 4 órakor a szervező bizottság tart ülést.

Az éttermi segédek szakegyesületében (Wesselényi-utca 18, félemelet) e hó 20-án, hétfőn este megkezdődtek a körestélyek, amelyek ezután minden hétfőn és csütörtökön meg fognak tartani. A tagtársakat a körestélyekre tisztelettel meghívja *az elnökség.*

A vörös éttermi segédek asztaltársasága retorikai összejövetelét minden csütörtökön éjjel 12 órakor tartja a Budapesti pinceregylet olvasótermében. Minden kedden este pedig a Concordia II. számú helyiségében jönnek össze a tagok. A tagok kéretnek teljes számban megjelenni.

Az elnökség.

Csicsovics ur Pöstyén-fürdőn. A következő sorokat vettük át a *Népszavából*:

Pöstyén-fürdőben a Csicsovics-féle vendéglőben voltam alkalmazásban mint szakácsnő. A háztartási munkásokkal és az alkalmazottakkal valósággal állati módon bántak ezen a helyen. A vendéglősné külön hajcsárnót tartott arra a célra, hogy a konyhaszemélyzetet rabszolgamódra hajszolja. Ha a felirónő fel mer tekinteni az előtte fekvő könyvből, rögtön elcsapják. Ez pedig 3-4 napon belül rendszeresen meg szokott történni és annyit jelent, hogy a felirónő a saját költségén utazhatik vissza és az odautazás költségeit a főnök levonja. Ha a nőnek nincs pénze, akkor vagy gyalog indulhat Budapestre, vagy szerez pénzt, ahogy tud; esetleg testét bocsáthatja áruba. A szakácsnőnek rendkívül óvatosan kell a személyzet részére tálnai. Ez annyit jelent, hogy *minél szűkebben tálnaljon.* Az sem tartozik a ritkaságok közé, hogy az alkalmazottaknak 3-4 napos ételmaradékok adnak tápláléknak. Ha valaki az ilyen bánásmód ellen fel mer szólalni, azt menhetetlenül kidobják. A lakás a sertésólhöz hasonló. Még szalmazsák sincs benne és az eső beszívárog. Nagyon gyakran még testi fenytétet is alkalmaz a főnök. E sorok íróját, aki az elsorolt dolgokat nem tudta szólnanul elteni, elbocsátotta Csicsovics ur. Mert azonban ott tartózkodtam a legközelebbi vonat megérkezéséig, csendőrökkel akart elvitetni. A csendőrök — csodálatosan hangzik bár — nem avatkoztak a dologba. *(Aldírás.)*

Igy van rendjén a dolog. Azok a huligánok, akiket Csicsovics ur az ügynököktől felszedett, megérdemlik sorsukat. Majd tanulni fognak legalább ebből azok, akiket illet.

A Royal-Orfeumba 40%-os kedvezményes blankették 10 fillérért kaphatók a titkári irodában.

Főpincér szaktársak figyelmébe! Számolécédulák a Budapesti pinceregylet titkári irodájában kaphatók.

Cégek figyelmébe! Számolécédulákat a Budapesti pinceregylet titkársága (VII., Wesselényi-utca 18) elfogad és továbbít.

A Gambrinusban dolgozó szaktársak — öntudatos munkásokhoz méltón —, mikor a személyzet már teljes volt a házban, házi értekezletre jöttek össze és bizalmiférfit választottak. Nem új dolog ez, csupán azért emlékezünk meg róla, mert bizony még mindig van néhány olyan étterem a fővárosban, ahol megfelelnek a szaktársak a legemlékezőbb kötelességükre. Okulásul ezeknek, leközöljük az erről felvett jegyzőkönyvet.

Nyilatkozat.

Alulírottak a mai napon bizalmiférfit választottunk szervezeti szabályzatunk értelmében. Kijelentjük, hogy tudatában vagyunk annak, hogy mi a bizalmiférfi hatásköre. Törekvésünk minden tekintetben oda fog irányulni, hogy jól szervezett munkások legyünk és a szervezet érdekében minden lehetőet elkövetünk. A bizalmiférfit a szervezet érdekében folyó munkában minden tekintetben támogatni fogjuk és vele szolidaritást vállalunk valamennyien.

Bizalmiférfink Weisz Sándor szaktársat választottuk meg.

Budapest, 1909 szeptember 18.

A szervező bizottság A Gambrinus-étterem részéről:

Boór Jenő elnök
Weisz Károly titkár
M. Kovács József

Tobl János
Herceg Imre
Balza Hugó
Acsei Károly
Marchall József
Jock Ignác
Koller Pál
Nagy Béla
Darabjék János
Keszely
Isprencs János

Kávéssegédek mozgalma. Két évvel ezelőtt a kávéssegédek szervezetét sokan a magyarországi szakszervezeti mozgalom gyöngyének tartották. Sehoh a világon nem voltak oly jól szervezve a pincérek, mint Budapesten. A kávéház tulajdonosok el is követték mindent, hogy alkalmazottaik szervezetét tönkretgyék. Minduntalan eljártak a belligyminiszternél és denunciólták a szakszervezetet, sárka szervezetet alkottak, buzgó elvtársakat pedig bojkottáltak. A miniszter fel is függesztette a szervezetet, a kávéosok által felállított munkaközvetítő pedig buzgógn szállította a sztrájktrőkéket. De mindez nem használt volna, ha a pincérek szervezetében nem lettek volna olyan hiányok, amelyek a veszély csiráját magukban rejtették. Így nagy baj volt, hogy a kávéssegédek, mindamellett, hogy állandó harcban állottak munkáltatóikkal, anyagilag nem erősítették szervezetüket. Ellenállási alap nélkül kezdtek néhány hónappal ezelőtt sztrájkmozgalmukat, amely eredménytelenül végződött. De nagyon tévedtek azok, akik azt hitték, hogy most már a kávéházi alkalmazottak mozgalma el van veszve. Ujra szervezkednek, még pedig okulva a multak hibáin, egészséges alapra helyezik szervezetüket. Andrassy tehát hiába akart a kávéosoknak kedvezkedni. Az üldözések nem használtak. Lesz még pincérmozgalom Magyarországon, különb, mint valaha.

GYÜLÉS.

A szállodákban és éttermekben dolgozó munkások mult hó 27-én, hétfőn délután 4 órakor, igen jól sikerült nyilvános gyűlést tartottak a Concordia-étterem II. számú helyiségében: Napirenden volt: 1. A kollektív szerződés megújítása, 2. A politikai helyzet. A gyűlés elnöke Boór Jenő, jegyzője Spitzer József szaktársak voltak. A napirend első pontjának előadója Wassel Ousztáv szaktárs volt, aki ismertette a Magyar vendéglősök országos szövetségének a napokban megtartott kongresszusa azon óhaját, mely szerint a jövő esztendő májusában lejáró kollektív szerződést *hajlandó megújítani*, mert a munkálatoznak legnagyobb érdekük, hogy az iparban béke legyen.

A napirend második pontjának előadója *Weisz Károly* elvtárs volt, aki kiméletlen szavakkal támadta a kormányt, valamint a rendőrséget, hogy a ma estére tervezett tüntető menetet beállította. Ismertette a koalíciós kormány bünlajstromát és felhívta a megjelent elvtársakat, hogy a pártvezetőség által a politikai küzdelem tizenkettedik órájában kiadott utasításnak teljes mértékben tegyenek eleget. A gyűlés az előadó szavait óriási tetszéssel fogadta. Boór Jenő elvtárs zárószava után a gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

A gyűlés a napirend 1. pontjához a következő határozati javaslatot fogadta el egyhangulag:

«Határozati javaslat.

Kimondja az éttermi segédek 1909 szeptember 27-én tartott nyilvános gyűlése, hogy ragaszkodik a jövő évi kollektív szerződés megkötéséhez s evégből megbizva az éttermi segédek szabad szervezetének szervező bizottságát és a Budapesti pinceregylet vezetését, hogy karöltve dolgozzák ki a jövő évi kollektív szerződést s ennek elkészülte után egy nyilvános gyűlés elé terjesszék.»

Sport.

Az «Egyetértés» sportklub vezetősége ez uton értesíti tagjait, hogy a szeptember hó 9-én rendezett atletikai versenyek között szerepelt 1/4 angol mérföldes síkfutást (Metropole-vándordíj) a zsűri *megemmisítette* és a verseny újra lefutását rendelte el. Azok a versenyzők, akik a mult versenyben már nevezve voltak, minden további nélkül indulni jogosultak, azoknálkül nevezések a verseny napjái elfogadhatnak Arany József szaktársnál (Vadászkürt-szálloda). Nevezési díj 2 korona. A verseny október hó 4-én, reggel 9 óraor kezdődik a BEAE. lágymányosi sporttelepén. Startolás pont 9 óraor.

Cseke Lajos, titkár.

Felelős szerkesztő: Boór Jenő.

Szerkesztők: Faragó Dezső és Weisz Károly.

Kiadó: A lapbizottság.

Világosság könyvnyomda r.-t., Budapest, VII., Nyár-utca 1.

Nyílt tér.

Törley-pezség dugókat a cég 10 fillérért vált vissza.

VICTORIA-kávéház

Erzsébet-körut, Royal-szálloda mellett.

Naponta zenehangverseny.

!!! Szállodal és éttermi segédek találkozó helye !!!

NEUMANN BÉLA, kávéos.

SCHIFF ÉS RÁCZ angol uri szabók.

(Dob-utca 53. szám alatt.)

Külföldön szerzett tapasztalataink révén azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy tisztelt megrendelőink legmagasabb igényeit is kielégíthetjük. Az elvtársak pártfogását kérjük.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipőcei

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rndolfrakpart 8.

Pincérek ajánljuk HERMANN
figyelmébe GYULA férfiniszabó-
mestert, ki már husz
év óta csakis pincérek
szabója. — Budapest,
VII., Akácfa-utca 7.

KRISTALY-forrás

azénaavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségoknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. — Hatáthatos szomjcsillapító. — Övszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. Kívánatra szénsavmentes töltés is szállít a

Szt. Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

Vendéglősök figyelmébe!
Vásároljunk Holló Testvérek-féle saját
örlésű

csemegepaprikát

mely a vendéglős urak részére igen alkalmas, amennyiben az ételnek jó, zamatos ízt és szép színt ad. Kapható

Holló Testvéreknél
Budapest, VII., Klauzál-tér 6. sz.

Jobb a jó mestere!

Valódi

PATRIA pótkáv

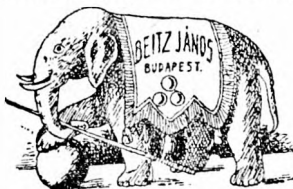
a legjobb,
legizletesebb,
legtisztább, tehát
legtökéletesebb.

Minden háztartásban nélkülözhetetlen első-
rendű **honi kávépótló**; kapható minden
fűszer- és gyarmatárú-kereskedésben.

Több kiállításon az első díjjal kitüntetve!

BEITZ JÁNOS

műsztergályos, dákó- és billiárdgolyó-gyár.

Kávéházi
eszközök
raktára
és javító-
műhelye.

Nagy választék új és használt tekeasztalokban,
kina és alpaka kávéházi és vendéglői cikkekben.

Budapest, VII., Akácfa-utca 55, Dob-utca sarok.

Telefon: 81-30.

Telefon: 81-30.

Pincérek figyelmébe!

Az elismert legjobb és legtartósabb

PINCÉR-CIPŐK

csakis

SERÉNY ZSIGMONDNÁL

Budapest, VII., Erzsébet-körút 36

kaphatók. Számos elismerő-levelet bizonyítja a cég szolid

Állandó nagy választék kész üzleti és mindennemű

Egy levelező-lapon kérem szíves értesítését és azonnali

Vidéki megrendelések utánvetel mellett a legpontosab-

ban eszközöztetnek.

Consum

részvénytársaság

Budapest, VII., Kertész-utca 20.

Telefon-szám: 80-14.

Saját szipkagyárában a legesinosabb kivitelű és
legkitűnőbb minőségű szivarszipkák készülnek,
cégnomással is. Saját gyártmányú szivarka-
hüvelyek. Raktáron gyufák, fogvájók, kréták,
szivacsok, táblák stb. Nagy raktár kávéházi
felszerelésekből, sakkok, dominók, teke-
asztal felszerelések, dákók, billiárdgolyók,
ujsgártartók stb. stb. Játékkártya gyári raktár.
Képes árjegyzék ingyen.

Szt-Lukácsfürdői Kristályforrás vegyelemzése:

Orsz. Magy. Kir.
Chemiai Intézet.

Az intézet kiküldöttje által személyesen
vett KRISTÁLY-forrásból származó vizmintá
vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke --- --- --- 25.3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on --- --- --- 1.0008

Chemiai vizsálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kálium (K) --- --- ---	0.0093 gr.
Natrium (Na) --- --- ---	0.0334 „
Calcium (Ca) --- --- ---	0.1268 „
Magnesium (Mg) --- --- ---	0.0465 „
Vas (Fe) --- --- ---	0.0004 „
Chlor (Cl) --- --- ---	0.0331 „
Sulfat (SO4) --- --- ---	0.1188 „
Hydrocarbonat (HCO3) --- --- ---	0.5002 „
Szilíciumdioxid (SiO2) --- --- ---	9.0169 „
Szénsav (CO2) 44.06 cm ³ --- --- ---	0.0880 „

Organikus anyagot, ugyszintén salétrom-
savat és ammóniákat a víz nem tartalmaz és
igy a KRISTÁLY-forrásvízet e n tiszta cal-
cium és magnesium-hydrocarbonatos ásvány-
víznek minősítjük. Bakteriologiai szempont-
ból pedig az állami bakteriologiai intézet
ezen vizet tisztának és kifoástalannak
minősítette.

Budapest, 1908 március 17.

Orsz. Magy. Kir. Chemiai Intézet
Budapesten.

M. Kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

A forrás hőmérséke --- --- --- 25.75 C°
A víz fajsúlya 17.5 C-on --- --- --- 1.00074
A víz fagyáspontja --- --- --- 0.035 C.
Osmosisnyomás --- --- --- 0.421 atm.
Elektromos vezetőképessége 0.000866 ohm.cm.

Chemiai vizsálat.

1000 gr. vízben találtatott:

Kálium (K) --- --- ---	0.0070 gr.
Natrium (Na) --- --- ---	0.0328 „
Calcium (Ca) --- --- ---	0.1277 „
Magnesium (Mg) --- --- ---	0.0452 „
Vas (Fe) --- --- ---	0.0004 „
Chlor (Cl) --- --- ---	0.0338 „
Sulfat (SO4) --- --- ---	0.1118 „
Hydrocarbonat (HCO3) --- --- ---	0.5194 „
Szilíciumdioxid (SiO2) --- --- ---	0.0170 „
Szénsav (CO2) --- --- ---	0.0878 „
Összes szénsav (CO2) --- --- ---	0.40245 „

A nagy mélységből fakadó állandó össze-
tételű ásványvíz sem ammóniát, sem salétrom-
savat, sem salétromossavat nem tartalmaz,
organikus anyag ugyszólván nincs benne s
igy a chemiai analysis alapján a KRISTÁLY-
forrás igen tiszta calcium és magnesium-
hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő.

A M. Kir. Tudományos Egyetem
I. Chemiai Intézete.

Dr. HANKÓ VILMOS, a chemia tanára, a M. Tud. Akadémia tagja.

A Szt-Lukácsfürdői KRISTÁLY-forrás vize
tiszta calcium- és magnesium-hydrocarbonatos
ásványvíznek tekinthető. A nagy mélység-
ből fakadó forrás vize a szó szoros értelmé-
ben kristálytiszta, ideálja a tiszta ásvány-
vízeknek.

Budapest, 1904 július 20.

Dr. Hankó Vilmos, s. k.
a chemia tanára,
a M. Tud. Akadémia tagja.

A KRISTÁLY-FORRÁS szénasvalítás nélküli állapotban,
használt anyagok, forrás, pótlója a francia EVIAN és
ST.-GALMIER-forrásokat.

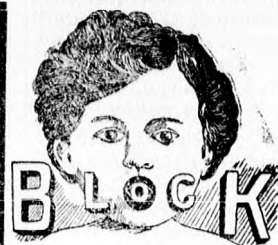
EVIAN-GACHAT-FORRÁS: 1000 gr. vízben 0.3172 gr. ásványi
alkatrész, 0.2732 gr. szénsav, összesen 0.5904 gr.

T.-GALMIER-BADUIT-FORRÁS: 1000 gr. vízben 0.2404 gr.
ásványalkatrész, 0.3319 gr. szénsav, összesen 0.5723 gr.

SZT-LUKÁCSFÜRDŐI KRISTÁLY-FORRÁS: 1000
gr. vízben 0.5208 gr. ásványalkatrész, 0.4624 gr.
szénsav, összesen 0.9832 gr.

A KRISTÁLY-FORRÁS

több ásványalkatrészt és több ter-
mészetes szénasvat is tartalmaz, mint
e két világhírű és a francia kormány által köz-
érdekű jeleggel felruházott gyógyvíz.

Berkovits Károlynál

bon-, sőtés- és
konyhakönyvek
kitűnők és olcsók.

Budapest, VII., Sip-u. II.
Képes árjegyzék ingyen.

Kávéfőzők figyelmét

felhívom saját gyártmányú
konyhakabát-, kötény- és
munkanadrág-üzletemre,

mit a legjobb minőségben,
monogrammal ellátva, olc-
són szállítok. Kávéfőző-kabát
méret szerint 3 korona 60
fillértől feljebb.

Grünhut Ödön,

szabómester

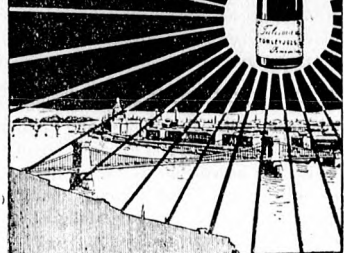
Budapest, VII., Akácfa-utca 10.

Levelezőlap-értesítésre ház-
hoz jövök. Árjegyzék ingyen.

Vidékre utánvét mellett.

Méretehez elegendő ujhossza és mellbőség
hónaljon körül.

TÖRLEY CASINO TALISMAN GRAND VIN

T. étlapíró és vendéglős uraknak

legmelegebben ajánlom a
legjobbunk elismert és sok
időt és munkát megtakarító

„BERKOVITS”-féle

Hektograph-lapok

és minden színben lévő
teutakat.

Továbbá nagy választékban Hektograph-lapok, kész
étlapok, manu-kártyák, konyhasöntés-ívök és könyvek, bor-
tók minden nagyság és színben, ruhátár-számok, bértár-
füzetek, levelepapír és borítékok, szivarszipkák (kivánatra cég-
nyomással is), legújabb pecsenye- és haldiszek, torta- és
tányérpapírok, sütőmenyü-készítők, papírszalvétiák, papírlemez-
tányérok, francia számszámok, fogvájók, ujszágtartók, lro-
táblák, kréták, szivacsok stb.

Olesó, szabott árak mellett gyorsan és pontosan szállít
Berkovits Károly Hektograph-készítő, célszerű irodai
és vendéglői cikkek raktára

Budapest, VII., Sip-utca II. szám.
Képes árjegyzék ingyen.

Az igen tisztelt pincér urak szives figyelmébe!

KRONDORFI SAVANYÚVIZ

bor, pezsgőhöz legjobb ital. Orvosiag ajánlva mint
nyálkaoldó és hughyajtó hatású.

A tisztelt pincér uraknak reklámdolgokat, po-
harakat, szipkák, fogvájói stb-bit kiüldünk, ha le-
véllig fordulnak a magyarországi főraktárhoz,
V., Zoltán-utca 10. Telefon 34-78.